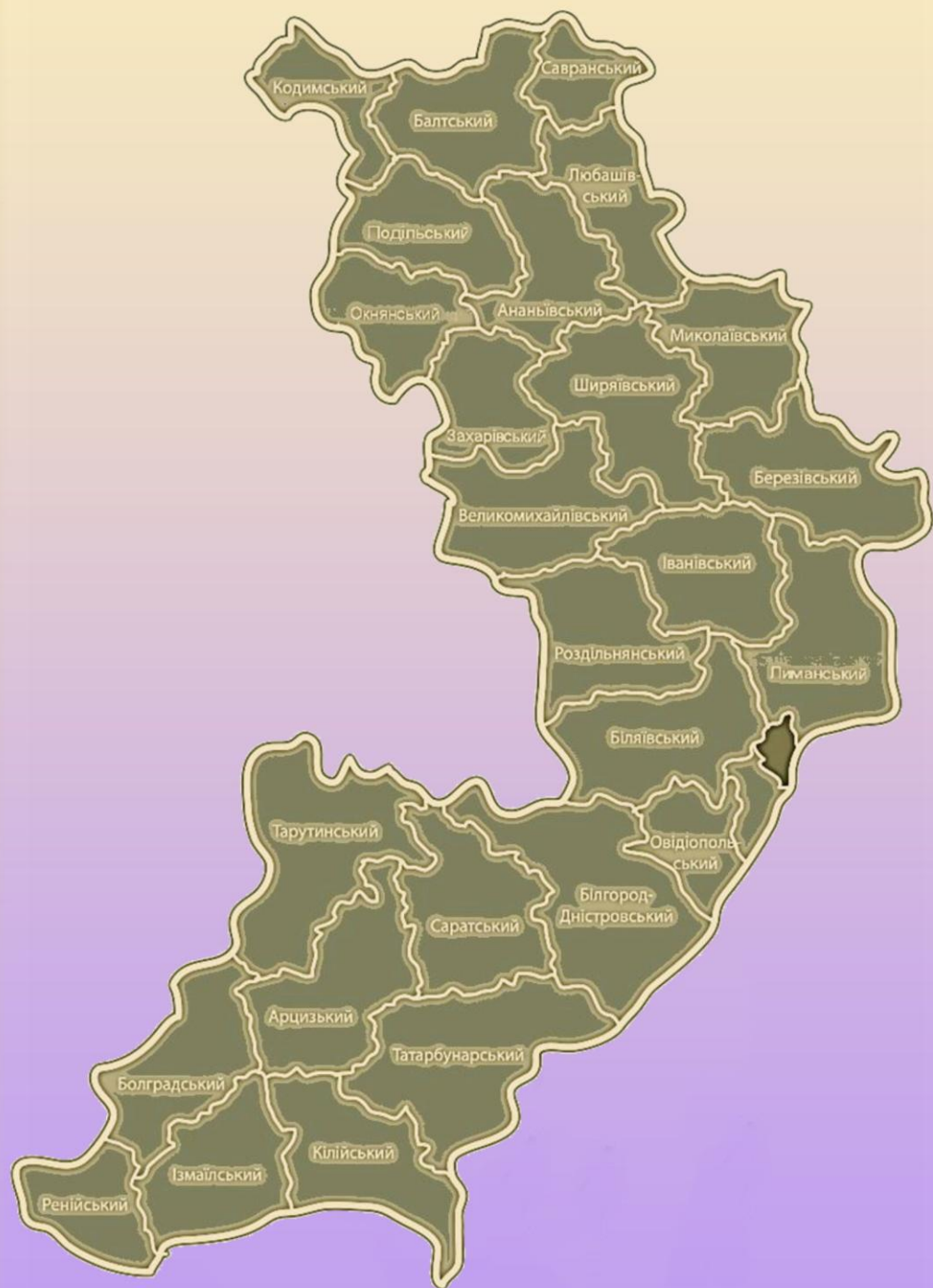

**К
А
Л
Е
Н
Д
А
Р**

**Календар
Знаменні і пам'ятні дати
Одещини**

2021

Департамент культури, національностей, релігій та
охорони об'єктів культурної спадщини
Одеської обласної державної адміністрації

Одеська обласна універсальна наукова бібліотека
ім. М. Грушевського

Відділ краєзнавчої літератури і бібліографії

КАЛЕНДАР

Знаменні і пам'ятні дати Одещини

2021 рік

Одеса – 2020

ЗНАМЕННІ і пам'ятні дати Одещини. 2021 рік [Текст] : календар / Департамент культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одес. облдержадмін. ; Одес. обл. універс. наук. б-ка ім. М. Грушевського ; від. краєзнавч. літ. і бібліогр. ; [підгот. Т. О. Андросова ; комп'ют. набір К. Г. Черненко ; худож. оформ. та заг. редагування О. М. Ласкевич ; відп. за вип. О. А. Булгакова]. – Одеса, 2020. – 40 с. ; 15x21. – 10 прим. : б.ц.

Видання призначено на допомогу бібліотечним працівникам в підготовці заходів до відзначення знаменних дат Одещини у 2021 році, а також краєзнавцям, науковцям, усім, хто цікавиться історією краю.

Ксерокс ОУНБ
Зам. № 39 від 15.10.2020
Тираж прим. 10

ЗНАМЕННІ І ПАМ'ЯТНІ ДАТИ 2021 РОКУ

СІЧЕНЬ

1

205 років (1816) тому градоначальником Одеси призначений граф **Олександр Федорович ЛАНЖЕРОН**.

65 років від дня народження **Віктора Миколайовича РИХЛЕЦЬКОГО** (1956), кандидата медичних наук, лікаря, автора 122 наукових праць в галузі практичної та теоретичної медицини, члена національної Спілки журналістів України, автора та співавтора 8 книг по історії міста Балти та краєзнавчих нарисів.

2

185 років від дня народження **Менделе МОЙХЕР-СФОРІМА** (Шолом Яків Бройде) (1836-1917), засновника нової єврейської літератури. Жив в Одесі в 1881-1917 рр.

10

120 років від дня народження **Едуарда Едуардовича ГЕШЕЛЕ** (1901-1978), доктора біологічних наук, професора, видатного фітопатолога. Був доцентом Одеського державного університету (1936-1938), професором Одеського сільськогосподарського інституту (1939-1941), Всесоюзного селекційно-генетичного інституту (1959-1974). Народився в Одесі.

14

115 років тому (1906) вийшов перший номер газети «Народное дело». Це була перша спроба видання в Одесі української газети: більша частина матеріалу подана українською мовою. Перший та єдиний номер зберігається в Одеській національній науковій бібліотеці. Редагував видання І. М. Луценко.

90 років від дня народження **Адольфа Івановича ЛОЗИ** (1931-2004), народного художника України (1997). Закінчив Одеське художнє училище ім. Грекова (1959), викладав живопис в училищі ім. Грекова (1966-1976), був членом Союзу художників СРСР (1970), головою правління Одеської організації Союзу художників України (1993). Був завідуючим кафедри живопису, а пізніше ректором Одеської академії мистецтв (1994-1997). В 1993-2001 рр. був головою Одеської організації Національної спілки художників України.

15

115 років від дня народження **Ноте ЛУР'Є** (1906-1987), прозаїка, одного з засновників радянської єврейської літератури. Жив в Одесі з 1931 по 1941 рр. і в 1946-1987 рр. Був членом національної Спілки письменників України (1934).

16

105 років від дня народження **Людмили Наумівни ГІНЗБУРГ** (1916-2001), піаністки, педагога, професора (1989), заслуженої артистки України (1989), лауреата Всеукраїнського конкурсу піаністів (1934). До 2001 року була завідувачем кафедри спеціального фортепіано Одеської консерваторії (нині Одеська національна музична академія імені А. В. Нежданової).

27

130 років від дня народження **Павла Григоровича ТИЧИНИ** (1891-1967), українського поета, державного та громадського діяча, академіка АН УРСР (1929). Багаторазово відвідував Одесу, публікувався в першому одеському українському журналі «Основа» (1915).

В січні також виповнюється:

60 років тому (1961) засновано місто і порт Іллічівськ (нині Чорноморськ).

ЛЮТИЙ

3

70 років від дня народження **Олександра Петровича ТОКАРЕВА** (1951), скульптора, заслуженого художника України. Лауреат конкурсу «Твої імена, Одесо» (2000), Дерибасівської премії (2004). Основні твори: «Викрадення Європи» (1992); автор пам'ятників: отаману А. А. Головатому (1999), С. І. Уточкіну (2001), Л. О. Утьосову (2000), Вірі Холодній (2003) та інші.

4

175 років від дня народження **Миколи Олексійовича УМОВА** (1846-1915), видатного фізика. Працював у Новоросійському університеті. Одеський період життя (1872-1893). Він увійшов в історію світової науки як засновник вчення про рух енергії.

6

160 років від дня народження **Миколи Дмитровича ЗЕЛІНСЬКОГО** (1861-1953), академіка АН СРСР, хіміка-органіка. Жив та навчався в Одесі. Закінчив Новоросійський університет (1884 р.). В 1888-1892 рр. працював в університеті викладачем, де захистив докторську дисертацію.

95 років від дня народження **Юрія Володимировича ЗНАТОКОВА** (1926-1998), композитора, заслуженого діяча мистецтв України. Закінчив Одеську консерваторію ім. А.В. Нежданової. Біля 200 вистав з музики Ю. Знатокова були представлені в театрах Києва, Одеси, Харкова та інших міст.

8

170 років від дня народження **Ромула Олександровича ПРЕНДЕЛЯ** (1851-1904), мінералога, професора Новоросійського університету.

14

145 років від дня народження **Олексія Васильовича ГАНЗЕНА** (1876-1937), живописця. Вчився в Одеській художній школі. У 1898-1904 рр. та 1917-1919 рр. – учасник виставок Товариства південноросійських художників в Одесі. Народився в Одесі.

16

30 років тому (1991) вийшов перший номер газети «Порто-Франко». Редактор та засновник Аркадій Рибак.

18

115 років тому (1906) вийшов перший номер політичної, економічної, наукової, літературної газети «Вісті», яку видавало товариство «Просвіта» в м. Одесі.

19

155 років (1866) від початку газового освітлення на вулицях Одеси.

130 років тому (1891) на кошти **Григорія Маразлі** було відкрито першу безкоштовну народну читальню (нині – Центральна міська бібліотека ім. І. Франка).

25

150 років від дня народження **Лесі УКРАЇНКИ (Лариса Петрівна Косач)** (1871-1913), видатної української поетеси письменниці, перекладачки. Відвідувала Одесу у 1888, 1910, 1913 рр. Друкувалась в одеському журналі «Южные записки». Писала в найрізноманітніших жанрах: поезії, ліриці, епосі.

27

120 років від дня народження **Михайла Степановича ГРИШКА** (1901-1973), народного артиста СРСР, оперного співака. Закінчив музичну школу в Одесі. В 1924-1927 рр. – соліст Одеського театру опери та балету.

В лютому також виповнюється:

95 років (1926) від часу створення Любашівського району.

БЕРЕЗЕНЬ

3

90 років від дня народження **Станіслава Савича СТРИЖЕНЮКА** (1931), поета. Працював начальником Одеського обласного управління культури, головним редактором Одеської кіностудії, редактором альманаху «Горизонт». Лауреат премії ім. П. Тичини «Чуття єдиної родини» (1985). Член національної Спілки письменників України з 1959. Живе і працює в Одесі.

7

100 років від дня народження **Ігоря Михайловича АСЕЄВА** (1921-1996), композитора. З 1973 р. був доцентом Одеської консерваторії (нині Одеська національна музична академія імені А. В. Нежданової).

14

130 років від дня народження **Амвросія Максиміліановича БУЧМИ** (1891-1957), народного артиста України, театрального педагога. З 1924 по 1931 рр. жив та працював в Одесі. Знявся на Одеській кіностудії в дев'ятнадцяти фільмах.

17

105 років від дня народження **Віктора Арнольдовича БЕРШАДСЬКОГО** (1916-1972), поета. Член національної Спілки письменників України з 1939 р. Народився і жив в Одесі.

26

190 років від дня народження **Олександра Осиповича БЕРНАРДАЦІ** (1831-1907), архітектора. Створив десятки видатних споруд, в тому числі будівлю Нової біржі, університетські клініки, залізничний вокзал. Жив і працював в Одесі з 1878 по 1907 рр.

100 років від дня народження **Олексія Миколайовича ПОТЬОМКІНА** (1921-2003), почесного громадянина м. Балти та м. Котовська (нині Подільськ), Героя Радянського Союзу.

205 років від дня народження **Василя Васильовича ГРИГОР'ЄВА** (1861-1881), одного з перших одеських вчених сходознавців (орієнталістів). Протягом п'яти років був професором східних мов Рішельєвського ліцею.

КВІТЕНЬ

1

Свято гумору «Одеська гуморина» започатковане з 1973 року.

2

110 років тому (1911) вийшов перший номер одеського щотижневого журналу «Крокодил» (1911 – червень 1912). Останній номер «Крокодила» датований червнем 1912 р. Редакція журналу знаходилася по вул. Гаванній, 13. Видавали журнал художник Ф. Сегаль та журналіст Б. Фліт.

75 років тому (1946) вийшов перший номер Миколаївської районної газети «Червоний прапор» (з 1990 р. – «Миколаївський вісник»).

3

125 років від дня народження **Лева Йосиповича РУБЕНЧИКА** (1896-1988), вченого-мікробіолога, педагога. Закінчив 2-у гімназію (1914) та Одеський інститут народної освіти (1922). В 1927-1932 рр. – професор Одеського інституту технології зерна, в 1933-1944 рр. – професор Одеського державного університету. Народився в Одесі.

4

85 років від дня заснування (1936) ДУ «Науково-дослідного інституту очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України».

5

140 років від дня народження **Олексія Карповича АЛЕКСЄЄВА** (1881-1938), палеонтолога, професора, доктора геолого-мінералогічних наук. Викладав в інституті народної освіти, в Одеському політехнічному інституті (1921). Народився в Одесі.

100 років від дня народження **Ніни Андріївни ОНІЛОВОЇ** (1921-1942), кулеметниці 25-ї Чапаєвської дивізії, Героя Радянського Союзу. Народилася в с. Новомиколаївка Захарівського району.

77 років від визволення Одеси (1944) від фашистських загарбників.

75 років від дня народження **Богдана Івановича СУШИНСЬКОГО** (1946), прозаїка, поета, публіциста. Лауреат Міжнародних літературних премій «Лицарське перо», ім. О. Дюма, ім. І. Мазепи, премій ім. М. Трублаїні, ім. Е. Багрицького; академік Міжнародної Академії наук, освіти, індустрії та мистецтв при ЮНЕСКО (США) та президент Південноукраїнського центру цієї академії; засновник і перший Верховний отаман Чорноморсько-Дністровського козацтва. Богдан Сушинський – заступник голови Літфонду Національної Спілки письменників України та член президії Ради Національної Спілки письменників. В 1990-2002 рр. був головою правління Одеської обласної організації Національної Спілки письменників України. В 1996-2002 рр. був головним редактором альманаху «Південна ліра». Він є віце-президентом Української Асоціації письменників та керівником її південного регіонального відділення. Богдан Сушинський став (2002) засновником та президентом елітарної письменницької організації «Аркадійський Літературний клуб», зі штаб-квартирою в Одесі, та головним редактором альманаху «Аркадійський клуб». Член національної Спілки письменників України з 1973 року.

75 років від часу створення (1946) Ізмаїльського історичного музею О.В. Суворова.

95 років тому (1926) вперше на одеських вулицях з'явилися автобуси. Перший автобус пішов маршрутом «Вокзал – Пушкінська – бульвар Фельдмана».

125 років від дня народження **Дмитра Дмитровича МАКСУТОВА** (1896-1964), вченого в галузі астрономічної оптики, члена-кореспондента Академії наук СРСР. З 1921 до 1927 рр. викладав фізику і математику у військових школах Одеси. В 1927-1930 рр. був науковим співробітником і завідувачем оптичної майстерні в Науково-дослідницькому інституті фізики Одеського державного університету. Народився в Одесі.

Всесвітній день поріднених міст. Всесвітня федерація поріднених міст (ВФПМ) була заснована в 1957 році (Франція). В останню неділю квітня відзначають Всесвітній день поріднених міст.

В квітні також виповнюється:

175 років (1846) від часу відкриття готелю «Лондонская».

45 років (1976) від часу відкриття одеської ковзанки «Льдинка» СДЮШОР по фігурному катанню на ковзанах.

30 років тому (1991) почала виходити щомісячна газета «Дачник».

ТРАВЕНЬ

1

110 років від дня народження **Миколи Івановича БУРБАКА** (1911-1988), письменника. Закінчив Одеський інженерно-меліоративний інститут у 1932 р. Був лауреатом обласної комсомольської премії ім. Героя Радянського Союзу Кузьми Галкіна. Був членом національної Спілки письменників України з 1957 р. Його книги: «Щастя Марії Микитей» (1952); «Сестри» (1959); «Подарунок Джона Ріда» (1966); «Крила фламінго» (1969). Народився в Одесі.

65 років тому відбулася перша одеська телетрансляція (1956).

3

215 років від дня народження **Миколи Никифоровича МУРЗАКЕВИЧА** (1806-1888), історика, археолога. Був професором (1840) та директором Рішельєвського ліцею (1853). Один із засновників Одеського товариства історії та стародавностей (1839). Йому належить заслуга першого археологічного вивчення острова Зміїний.

105 років від дня народження **Михайла Юхимовича РАКОВСЬКОГО** (1916-2003), доктора історичних наук, професора ОНУ ім. І.І. Мечникова. З 1985 р. по 2003 р. очолював секцію «Одесика» в Будинку вчених.

85 років від дня народження **Олександра Олександровича КРАСОТОВА** (1936-2007), композитора, заслуженого діяча мистецтв України (1987). Закінчив Одеську консерваторію. Був лауреатом міжнародного конкурсу пісень солідарності в Берліні (I премія, 1972). Був автором опер, оперет, мюзиклів. Засновник південноукраїнської композиторської школи. З 1991 р. професор Одеської державної консерваторії ім. А.В. Нежданової. Основні твори: опери – «Конецсказки» (1959), «Михаил Воронцов» (1994); симфонічні твори – «Жизнь взаймы» (1961), «Farewell» (1997); вокально-симфонічні твори – «Ода Солнцу» (1965), «Дума про Україну» (1996) та ін.

65 років від дня відкриття (1956) Одеського історико-краєзнавчого музею.

14

130 років від дня народження **Михайла Опанасовича БУЛГАКОВА** (1891-1940), видатного російського письменника. В Одесі був в 1928 р.

110 років тому (1911) відбулись перші організовані збори Одеського бібліографічного товариства, яке було створене при Новоросійському університеті (1911-1923). Випустило кілька томів «Известий» товариства «Известия Одесского библиографического общества при Новороссийском университете».

18

110 років від дня народження **Миколи Артуровича ГЕФТА** (1911-1944), розвідника, учасника одеського підпілля, Героя Радянського Союзу. Загинув в Польщі. Встановлена меморіальна дошка на вул. Дерибасівській, 3.

85 років (1936) тому відкрився стадіон ім. С.В. Косіора в парку ім. Т.Г. Шевченка (нині стадіон «Чорноморець»).

19

90 років від дня народження **Аркадія Юхимовича МАЦІЄВСЬКОГО** (1931-2006), скульптора. В 1953 р. закінчив Одеське художнє училище. Був членом національної Спілки художників України. Народився у с. Бобрик Перший Любашівського району Одеської області.

20

160 років від дня народження **Георгія Георгійовича ДЕ-МЕТЦА** (1861-1947), фізика, професора, члена Новоросійського товариства природознавців (з 1888). Народився в Одесі.

22

115 років від дня народження **Володимира Сергійовича МАРТИНОВСЬКОГО** (1906-1973), українського вченого в галузі технічної термодинаміки і холодильної техніки. Закінчив Одеський політехнічний інститут. Брав участь в організації Південного наукового центру АН України. Ініціатор відкриття Одеського технологічного інституту холодильної промисловості (нині Одеська Національна Академія Харчових Технологій). На фасаді головної будівлі встановлено меморіальна дошка в пам'ять про В. С. Мартиновського.

25

185 років від дня народження **Миколи Васильовича СКЛІФОВСЬКОГО** (1836-1904), всесвітньо відомого хірурга. Очолював перше хірургічне відділення Одеської міської лікарні (1859-1870).

В травні також виповнюється

100 років від часу (1921) створення Одеського інституту народного господарства (нині Одеський національний економічний університет).

40 років (1981) від часу відкриття краєзнавчого музею у с. Виноградівка Болградського району.

ЧЕРВЕНЬ

1

90 років від дня народження **Володимира Яковича БРОВЧЕНКА** (1931), поета. Закінчив Одеський технологічний інститут ім. М. Ломоносова. В Одесі розпочалася його творча діяльність. В 1956 р. вийшла перша збірка поезій «Шумлять жита». Лауреат міжнародної премії ім. В.К. Винниченка та літературної премії ім. П. Тичини. Заслужений діяч мистецтв, нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня. Член національної Спілки письменників України з 1958 р.

100 років від дня народження **Михайла Івановича ШИЛОВА** (1921-1941), Героя Радянського Союзу. Іменем героя названі вулиці в Одесі та в с. Вигода Біляївського р-ну.

70 років від дня народження **Людмила Михайлівна ДОВГАНЬ** (1951), української оперної та камерної співачки, педагога, народної артистки України. Служить в Одеському національному академічному театрі опери та балету.

125 років від дня народження **Михайла Павловича АЛЕКСЄЄВА** (1896-1981), літературознавця, мистецтвознавця, академіка. Професорський стипендіат при історико-філологічному факультеті Одеського ІНО (1920-1924), консультант-бібліограф, завідуючий бібліографічним відділом Одеської міської публічної бібліотеки і секретар Пушкінської комісії при Одеському будинку вчених (1924-1927).

110 років від дня народження **Володимира Олександровича МОЛОДЦОВА (Бадаєва)** (1911-1942), одного з керівників Одеського підпілля, Героя Радянського Союзу. Ім'я Молодцова носить одна з вулиць в районі Слободки.

130 років тому (1891) на кошти міста у міському парку (нині Центральний парк культури і відпочинку ім. Т. Г. Шевченка) було урочисто відкрито пам'ятник на честь перебування в Одесі в 1875 р. імператора Олександра II – Олександрівська колона» (інженер О. О. Швенднер, архітектор О. Е. Шейнс).

100 років від дня народження **Володимира Петровича ГЕТЬМАНА** (1921-2003), поета. Народився в с. Маяки Біляївського району Одеської області Закінчив Одеський державний університет ім. І.І. Мечникова. Вчителював, працював редактором видавництва «Маяк». Відзначений урядовими нагородами. Був Членом національної Спілки письменників України з 1952 р. Жив і працював в Одесі.

15

95 років від дня народження **Ігоря Михайловича НСВЄРОВА** (1926-1995), поета і прозаїка. Жив та творив в Одесі. Був членом національної Спілки письменників України з 1965 р.

18

60 років (1961) від часу відкриття Музею-квартири О.С. Пушкіна (нині філія Одеського літературного музею). Засновники З. А. Бориневич-Бабайцева, Н. К. Островська.

22

80 років тому (1941) німецько-румунські загарбники вторглися на територію Болграда.

24

135 років тому (1886) в Одесі засновано першу в Росії і другу в світі бактеріологічну станцію (нині ДУ «Український науково-дослідний протичумний інститут імені І.І. Мечникова»).

25

175 років тому (1846) засновано постійне пароплавне сполучення між Одесою, Ізмаїлом, Рені і Галацем (Румунія).

29

115 років від дня народження **Івана Даниловича ЧЕРНЯХОВСЬКОГО** (1906-1945), генерала армії, двічі Героя Радянського Союзу (1943, 1944). Був курсантом Одеської піхотної школи (1924-1925).

30

80 років тому (1941) був створений підпільний партизанський рух в м. Болграді.

В червні також вповнюється:

175 років тому (в червні – липні 1846) в Одесі перебував російський літературний критик і публіцист В.Г. Белінський.

65 років (1956) тому побудована лікарня в с. Гандрабури Ананьївського району.

50 років (1971) від часу відкриття кінотеатру «Ювілейний» і літнього кінозалу у м. Болград.

ЛИПЕНЬ

1

55 років тому (1966) в Одеському парку культури і відпочинку було відкрито пам'ятник Т.Г. Шевченку. Скульптори: А. Ю. Белостоцький, О. О. Супрун, архітектор Г. В. Топуз.

6

210 років тому (1811) вулиця Гімназична стала називатися Дерibasівською.

12

145 років від дня народження **Сергія Ісайовича УТОЧКІНА** (1876-1916), спортсмена-авіатора, одного з перших вітчизняних льотчиків. В 1886-1891 рр. вчився в Рішельєвській гімназії в Одесі. 15 березня 1910 р. виконав свій перший політ в Одесі. Народився в Одесі.

105 років від дня народження **Людмили Михайлівни ПАВЛИЧЕНКО** (1916-1974). Українська снайперка часів Другої світової війни, Герой Радянського Союзу (1943). Брала участь у боях Молдови, в обороні Одеси та Севастополя. Іменем Людмили Павличенко було названо судно Міністерства рибного господарства. Про Людмилу було знято біографічний фільм «Незламна» (2015).

17

115 років від дня народження **Павла Пилиповича ВЕДУТИ** (1906-1987), двічі Героя Соціалістичної праці (1949, 1958), був українським новатором сільськогосподарського виробництва. Народився в с. Журівка Ананьївського повіту Херсонської губернії (нині Миколаївський р-н Одеської обл.).

20

60 років від дня народження **Юлії Борисівни СКАРГИ** (1961), української актриси театру і кіно, заслуженої артистки України. Служить в Одеському академічному російському драматичному театрі.

22

75 років від дня народження **Наталії Здиславівни БАРИШЕВОЇ** (1946), балерини, заслуженої артистки України (1972), народної артистки України (1979). Закінчила Одеську хореографічну школу (1961), Московський державний інститут театрального мистецтва ім. А.В. Луначарського (1984). Служила в трупі Одеського національного академічного театру опери та балету (1963). Удостоєна звання «Жінка десятиріччя» (2000). Нагороджена медаллю «Незалежність України» (2003), орденом Княгині Ольги III ступеню (2007). Нині педагог-репетитор Одеського національного академічного театру опери і балету. Народилася в Одесі.

25

155 років від дня народження **Михайла Георгійовича ПОПРУЖЕНКА** (1866-1944), історика, літературознавця, в 1896-1919 рр. директора міської публічної бібліотеки (нині Одеська національна наукова бібліотека). В 1888 р. закінчив Новоросійський університет, в 1891-1919 р. був там викладачем.

26

175 років від дня народження **Валер'яна Миколайовича ЛІГІНА** (1846-1900), механіка, математика, громадського діяча. У 1895-1897 рр. – міський голова. Тривалий час очолював Одеське відділення Російського технічного товариства.

27

145 років від дня народження **Володимира Петровича ВОРОБІЙОВА** (1876-1937), українського анатома, академіка АН УРСР. Народився в Одесі.

В липні також виповнюється:

160 років (1861) від часу перебування в Одесі літературного критика, публіциста М. А. Добролюбова.

СЕРПЕНЬ

1

85 років від дня народження **Маргарити Олександрівни ПРЕСИЧ** (1936-2011), української актриси театру і кіно, заслуженої артистки України. Служила в Одеському академічному українському музично-драматичному театрі імені В. Василька.

215 років тому (1806) в Одесі відкрилися облікова вексельна і товарна контора.

2

145 років тому (1876) було створено благодійну жіночу громаду в м. Болграді.

3

165 років (1856) від часу відкриття Одеської головної контори Російського товариства пароплавства і торгівлі.

5

110 років від дня народження **Івана Васильовича МАВРОДІ** (1911-1981), прозаїка, поета. В 1935 р. закінчив Одеський педінститут. Був членом національної Спілки письменників України в 1936 р. Автор роману-хроніки про болгар України «Катаржі» (книга I – 1978 р.; книга II – 1984р.); збірка «Буджацькі повісті» (1977). Народився в с. Червонознаменці (нині Знаменка) Іванівського району Одеської області.

7

190 років від дня народження **Григорія Григоровича МАРАЗЛІ** (1831-1907), видатного громадського діяча, мецената. У 1878-1895 рр. був міським головою Одеси. Народився в Одесі.

8

80 років від початку (1941) 73-денної героїчної оборони Одеси від фашистських загарбників

10

220 років від дня народження **Павла Євстахійовича КОЦЕБУ** (1801-1884), Новоросійського генерал-губернатора, командувача військами Одеського військового округу (1862-1874).

25

125 років від дня народження **Володимира Михайловича СИНИЦЬКОГО** (1896-1986) живописця. В 1919 р. закінчив Одеське художнє училище, в 1928 р. Одеський художній інститут. Свої роботи передав в Одеський художній музей. Народився в с. Покровка Одеської області.

27

165 років від дня народження **Івана Яковича ФРАНКА** (1856-1916), видатного українського письменника. В Одесі був в 1909 р.

31

125 років тому (1896) було відкрито пам'ятник **Ерасту Степановичу АНДРІЄВСЬКОМУ** (1809-1872), першому досліднику одеських лиманів і засновнику першої здравниці в Одесі на Куяльницькому лимані.

35 років тому (1986) затонув пароплав «Адмірал Нахімов».

ВЕРЕСЕНЬ

1

165 років від дня народження **Василя Миколайовича МОЧУЛЬСЬКОГО** (1856-1920), доктора наук, літературознавця, мовознавця. Закінчив історико-філологічний факультет ІНУ (1878). Викладач літератури і логіки в Одеській гімназії (1878). Був приват-доцентом кафедри російської словесності і мови історико-філологічного факультету ІНУ (1889). Автор багатьох наукових праць. Народився в с. Ананьівка Херсонської губернії (нині с. Стрюкове Миколаївського району Одеської області).

155 років (1866) від часу відкриття першої музичної школи в Одесі.

20

85 років (1936) від часу відкриття Цебриківської ЗОШ I-III ступенів Великомихайлівського району Одеської області.

2

227 років від дня народження Одеси. День міста. В цей день традиційно святкують День заснування міста згідно з указу імператриці Катерини II від 2 вересня 1794 року.

3

160 років від дня народження **Михайла Андрійовича БЕРКАСА** (1861-1919), живописця. В 1877 р. закінчив художню школу. З 1890 р. приймав участь у виставках Товариства південноросійських художників. Народився в Одесі.

130 років (1891) від часу заснування Одеського фотографічного товариства. У числі засновників були такі відомі люди як міський голова Григорій МАРАЗЛІ, граф ТОЛСТОЙ, Євген КНЯЗЄВ і багато інших.

25 років тому (1996) відкрито «Будинок з ангелом», дитячий реабілітаційний центр при Одеському обласному благодійному фонді «Майбутнє». Фундатором Центру і Головою правління фонду був ЛИТВАК Борис Давидович (1930-2014).

4

85 років від дня народження **Віктора Іларіоновича ДЗЮБИ** (1936-2004), поета. Був лауреатом премії конкурсу «Українське національне відродження» (1998), премії радіостанції «Маяк» (1999), премії ім. Степана Олійника (2000), премії «Твої імена, Одесо» (2002). Був членом національної Спілки письменників України з 1990 р.

5

95 років тому (1926) Одеська Центральна робітничка бібліотека була реорганізована в окружну робітничо-селянську бібліотеку (нині Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Грушевського).

10

105 років від дня народження **Генріха Володимировича ТОПУЗА** (1916-1999), одного з найвидатніших архітекторів Одеси. Найвідоміші його роботи: будинок «Антарктики» на розі Дерибасівської та Катерининської, «Будинок Спілок» на Куліковому майдані; театр музичної комедії на Французькому бульварі; комплекс «Алея Слави»; пам'ятник Тарасу Шевченку. Меморіальна дошка встановлена на фасаді будинку по вул. Пушкінській, 33.

11

120 років тому (1901) за постановою Міської думи Малофонтанська дорога перейменована на Французький бульвар.

65 років від дня народження **Олега Львовича ШКОЛЬНИКА** (1956), народного артиста України. Служив в Одеському театрі музичної комедії (1977-1980), з 1988 р. служить в Одеському російському драматичному театрі. Знявся у фільмах: «Астенічний синдром», «Мистецтво жити в Одесі», «Мандрівні зорі» та інші. Народився в Одесі.

15

100 років від дня народження **Анатолія Юхимовича БІЛОСТОЦЬКОГО** (1921-1993), скульптора, народного художника України (1974). Народився в Одесі.

18

115 років від дня народження **Семена Ісааковича КІРСАНОВА** (1906-1972), поета. Закінчив філологічний факультет Одеського інституту народної освіти (1925). По вул. Гаванній, 10 на будинку, де жив поет, встановлена дошка з барельєфом.

20

110 років від дня народження **Михайла Михайловича БОЖІЯ** (1911-1990), українського живописця, заслуженого діяча мистецтв УРСР (1957); народного художника СРСР (1963). Був лауреатом Державної Премії України ім. Т.Г. Шевченка (1974). Жив і працював в Одесі.

21

125 років тому (1896) відкрито Чорноморське морське благодійне товариство в м. Одесі.

10 років тому (2011) відкрито Хату-музей «Българска къща» с. Баннівка Болградського району Одеської області.

22

80 років від часу висадки десанту у с. Григорівка (1941), внаслідок чого Одеса і порт були врятовані від фашистських артилерійських обстрілів зі сходу.

25

255 років від дня народження герцога **Армана Емманюеля дю Плессі де РШЕЛЬЄ** (1766-1822), градоначальника Одеси (1803-1814), генерал-губернатора Новоросійського краю (1805-1914).

29

155 років від дня народження **Михайла Сергійовича ГРУШЕВСЬКОГО** (1866-1934), історика, організатора української науки, літературознавця, публіциста, політичного, громадського і державного діяча. У 1906 році читав лекції з історії України в Новоросійському університеті. З 8 липня 1998 р. Постановою Кабінету Міністрів України Одеській обласній універсальній науковій бібліотеці було присвоєно ім'я Михайла Грушевського.

30

125 років від дня народження **Івана Юхимовича ПЕТРОВА** (1896-1958), генерала, командував 25-ю Чапаєвською дивізією. Один з керівників оборони Одеси.

В вересні також виповнюється:

10 років (2011) від часу відкриття етнографічного музею у с. Жовтневе (з 2016 р. с. Каракурт) Болградського району Одеської області.

10 років (2011) від часу відкриття етнографічного музею у с. Залізничне Болградського району Одеської області.

10 років (2011) від часу створення символіки (прапора і гербу) у с. Залізничне Болградського району Одеської області.

10 років (2011) тому до 200-річчя села Жовтневе (з 2016 р. с. Каракурт) Болградського району Одеської області зареєстровані офіційні символи албанського села – герб і прапор.

ЖОВТЕНЬ

9

170 років від дня народження **Франца Михайловича КАМЕНСЬКОГО** (1851-1912), ботаніка, морфолога, систематика. Професор кафедри ботаніки в Новоросійському університеті. З 1895 р. – директор ботанічного саду Новоросійського університету.

110 років тому (1911) в м. Болграді встановлено пам'ятник піклувальнику м. Болград Івану Микитовичу ІНЗОВУ. Був вивезений до Румунії в 1923 р. де й зник.

13

145 років від дня народження **Марка Абрамовича АГАНІНА** (1876-1940), геофізика, професора, члена-кореспондента АН УРСР (1936). Викладав в університеті, на Вищих жіночих курсах, в реальному училищі. Народився в Одесі.

15

75 років тому (1946) в Ананьєві почала працювати центральна районна бібліотека.

19

105 років від дня народження **Еміля Григоровича ГІЛЕЛЬСА** (1916-1985), піаніста, народного артиста СРСР (1954), Героя Соціалістичної Праці. Нагороджений двома Орденами Леніна (1961, 1966), бельгійським Орденом Леопольда (1968). Народився в Одесі.

95 років від дня народження **Костянтина Володимировича ФІЛАТОВА** (1926-2006), живописця, заслуженого художника України, лауреата Державної премії України ім. Т.Г. Шевченка. В 1955 р. закінчив Одеське художнє училище.

125 років (1896) від часу заснування Чорноморського морського благодійного товариства.

135 років від дня народження **Семена Ісааковича ВОЛЬФКОВИЧА** (1886-1980), відомого російського хіміка, академіка АН СРСР. Нагороджений: 5 орденами Леніна (1945, 1954, 1966, 1971, 1975); Золотою медаллю ім. Д.І. Менделєєва (1967), Золотою медаллю ім. М.В. Ломоносова (1976). Одна з вулиць м. Ананьєва названа його ім'ям. Народився в м. Ананьєві.

125 років від дня народження **Льва Ісайовича СЛАВІНА** (1896-1984), прозаїка, драматурга. Його перше оповідання «Робітники всіх країн, єднайтеся» було надруковано в одеській пресі. Автор відомих п'єс та сценаріїв: «Інтервенція», «Два бійця», «Повернення Максима». Народився в Одесі.

75 років тому (1946) наказом народного комісара зовнішньої торгівлі за № 213 була створена Ренійська митниця, метою якої була захист державної монополії на увіз і вивіз.

В жовтні також виповнюється:

180 років від часу відкриття (1841) ланкастерської школи у с. Виноградівка Болградського району.

ЛИСТОПАД

1

160 років від дня народження **Людмили Олексіївни ВАСИЛЕВСЬКОЇ (Дніпрової Чайки)** (1861-1927), української письменниці і драматурга. Навчалася в Одеській гімназії. Публікувалась в одеському альманаху «Нива». Народилася в с. Карлівка Головлівської волості Ананьївського повіту Херсонської губернії (нині с. Зелений Яр Доманівського району Миколаївської області).

4

75 років від дня народження **Ігоря Миколайовича РАВИЦЬКОГО** (1946-2017), українського театрального режисера, народного артиста України. Служив в Одеському академічному українському музично-драматичному театрі імені В. Василька.

7

145 років від дня народження **Костянтина Костянтиновича ПІГРОВА** (1876-1962), заслуженого діяча мистецтв України, професора Одеської консерваторії. В 1936 р. організував кафедру хорового диригування.

10

85 років від дня народження **Андрія Петровича ГОНЧАРА** (1936), актора, народного артиста України (1981), лауреата Державної премії України ім. Т.Г. Шевченка (1982). Служить в Одеському театрі юного глядача (2009).

13

140 років від дня народження **Михайла Никифоровича ЄФІМОВА** (1881-1919), одного з перших російських льотчиків. В 1899-1902 рр. жив та вчився в Одесі. Його ім'ям в Одесі названа вулиця.

21

85 років від дня народження **Олександра Яковича САЛКА** (1936-1998), народного артиста України, професора, військового диригента, викладача диригування. Народився в Ананьєві.

115 років від дня народження **Романа Лазаровича КАРМЕНА** (1906-1978), видатного кінорежисера, оператора, народного артиста, Героя Соціалістичної Праці. Народився в Одесі.

150 років від дня народження **Петра Соломоновича СТОЛЯРСЬКОГО** (1871-1944), українського, радянського скрипаля і педагога, народного артиста УРСР (з 1939). В 1900 р. закінчив Одеське музичне училище Російського музичного товариства. В 1911 р. заснував в Одесі першу в СРСР спеціалізовану музичну школу для обдарованих дітей (нині Одеська середня спеціалізована музична школа-інтернат імені Петра Столярського). З 1920 р. викладав в Одеській консерваторії (з 1923 р. – професор). Один із основоположників радянської скрипкової школи.

ГРУДЕНЬ

80 років тому (1941) колишній трипрестольний храм Ільїнського Афонського подвір'я на вулиці Пушкінській став Кафедральним собором.

145 років (1876) від часу створення Одеського бальнеологічного товариства. Сприяло розвитку санаторного і курортного лікування на півдні Росії. Першим головою був О.О. Мочутківський.

200 років від дня народження **Миколи Федоровича ЩЕРБИНИ** (1821-1869), поета. В 1849-1850 рр. жив в Одесі, де вийшла його перша книга «Греческие стихотворения» (1850).

110 років від дня народження **Ірми Хаїмовича ДРУКЕРА** (1906-1982), прозаїка, критика. Закінчив робітфак при Одеському інституті народної освіти (1931). Друкувався з 1927 р.

16

155 років від дня народження **Василя Васильовича КАНДИНСЬКОГО** (1866-1944), художника, теоретика мистецтва. Навчався в Одесі (1871) де отримав художню та музичну освіту. Приймав участь в експозиціях салону В.О. Издебського в 1909-1911 рр.

17

155 років від дня народження **Євгена Йосиповича БУКОВЕЦЬКОГО** (1866-1948), художника. У 1890 році закінчив Одеське художнє училище. Був членом Товариства південноросійських художників ім. К.К. Кастанді в Одесі (1922-1929).

125 років від дня народження **Леоніда Овсійовича МУЧНИКА** (1896-1966), українського радянського живописця. У 1911-1914 рр. навчався в Одеському художньому училищі, закінчив Одеський художній інститут (1926). Народився в Одесі.

18

205 років тому (1816) засновано Ренійський порт, митну і карантинну застави. Спочатку вантажний оборот був незначний: прянощі, вино, тютюн, зерно. Вантажно-розвантажувальні роботи здійснювалися вручну.

19

160 років від дня народження **Миколи Івановича АНДРОСОВА** (1861-1924), геолога та палеонтолога, академіка АН України. Народився в Одесі. У 1884 р. закінчив Новоросійський університет. Засновник вітчизняної морської геології.

150 років від дня народження **Миколи Кіндратовича ВОРОНОГО** (1871-1942), поета, митця, перекладача. В 1902-1904 рр. перебував в Одесі, де видавав альманах «З-над хмар і долин» (1903).

21

115 років від дня народження **Олександра Михайловича БАТРОВА** (1906-1990), прозаїка. Учасник Другої світової війни. Йому перу належать книжки: «Завтра – океан», (1950), «Три бескозырки», «В Одесской гавани», «Одесские девчонки» та низка інших. Був членом національної Спілки письменників України з 1935 року. Народився і жив в Одесі.

28

155 років від дня народження **Данила Кириловича ЗАБОЛОТНОГО** (1866-1929), академіка АН УРСР, СРСР, мікробіолога і епідеміолога. Створив першу в світі кафедру епідеміології, працюючи ректором Одеського медичного інституту (1920), президент Всеукраїнської академії наук (1928).

29

145 років від дня народження **Миколи Дмитровича СТРАЖЕСКА** (1876-1952), видатного вченого, клініциста, творця патофізіологічного напрямку в медицині. Був дійсним членом АН СРСР, АМН СРСР, АН УРСР, Героєм Соціалістичної праці, очолював кафедру терапії медичного факультету Новоросійського університету (1919). Народився в Одесі.

31

165 років від дня народження **Олександра Михайловича ДЕРИБАСА** (1856-1937), внучатого племінника адмірала О. М. Дерибаса, автора історичних і мемуарних нарисів.

У 2021 РОЦІ ВИПОВНЮЄТЬСЯ:

- ❖ **280** років від дня народження **Івана Васильовича ГУДОВИЧА** (1741-1820), генерала-фельдмаршала, учасника штурму турецької фортеці Ені-Дунья (1789), Кілії (1790).
- ❖ **260** років від дня народження **Хоми Олександровича КОБЛЕ** (1761-1833), одного з перших будівельників Одеси, військовий комендант міста.
- ❖ **225** років від дня народження **Франца (Франческа) Карловича БОФФО** (1796-1867), архітектора. Жив і працював в Одесі з 1818-1857 рр. Його роботи: Воронцовський палац (1826-1828), Потьомкінські сходи, палац графині О.С. Потоцької (нині – Одеський художній музей); Будинок Папудова та ін.
- ❖ **215** років від дня народження **БЕЛИНА-БЖОЗОВСЬКОГО Зенона Ісідора Антонія** (1806-1887), графа, власника маєтків в Балтському уїзді Подільської губернії (1841), державного діяча (1840-...) Балтського уїзду. Під його керівництвом вперше розпочались роботи по благоустрою м. Балта (очищення р. Кодима, мощення вулиць, планування бульвару, будівництво зливних каналів). Мандрівник, колекціонер цінних картин та скульптур.
- ❖ **200** років (1821) від початку другого перебування **Олександра Сергійовича ПУШКІНА** в Одесі.
- ❖ **160** років від дня народження **Леоніда Давидовича ЛЯХОВЕЦЬКОГО** (1861-), письменника. З 1902 по 1906 рр. редагував журнал «Юрист»; був присяжним повіреним округу Петроградської судової палати; був співробітником 82-томного «Енциклопедичного словника» Брокгауза і Єфрона. Народився в Ананьєві.
- ❖ **150** років від початку (1871) в Одесі творчої діяльності корифея української сцени **Марка Лукича КРОПИВНИЦЬКОГО** (1840-1910).
- ❖ **145** років від дня народження **Лазаря Йосиповича КАРМЕНА** (1876-1920), письменника, журналіста. Його книги і публікації були присвячені тяжкому життю мешканців одеського «дна»: «Дикуни», «На дні Одеси», «В рідному гнізді», «3 життя одеських прикажчиків». Народився в Одесі.

- ❖ **135** років від дня народження **Лазаря Борисовича БСЛКІНА** (1886-1965), архітектора. Закінчив Одеське художнє училище і став помічником архітектора і інженера С. А. Ландесмана. Після 1920 р. займається промисловим зодчеством в Одесі, за його кресленнями були проведені реконструкції розширення заводу ім. Жовтневої революції (1932), побудовані суперфосфатний (1933) і завод «Червоний профінтерн» (1933). Був членом Союзу архітекторів СРСР (1930). Створив планування площі Олексіївського ринку на Молдаванці.
- ❖ **130** років (1891) від часу заснування в Одесі доктором **Т. А. ТИЧИНСЬКИМ** першої в Україні зуболікарської школи.
- ❖ **130** років тому (1891) мандруючи по Русі в Одесу прийшов **Максим ГОРЬКИЙ** (Олексій Пешков). Він працював вантажником в Одеському порту. На одеському матеріалі письменник створив знамениту розповідь «Челкаш».
- ❖ **125** років від дня народження **Варвари Василівни СКОРОДИНСЬКОЇ-ФІЛАТОВОЇ** (1896-1988), видатного офтальмолога.
- ❖ **105** років від дня народження **Олександра Олексійовича НЕЧИПОРЕНКА** (1916-1942), учасника героїчної оборони Одеси у 1941 р. Його ім'я носить провулок в м. Одесі.
- ❖ **95** років тому (1926) на Одеській кінофабриці почав свою творчу діяльність **Олександр Петрович ДОВЖЕНКО** (1894-1956).

У 2021 РОЦІ ВІДЗНАЧАЄТЬСЯ:

- ❖ **275** років від часу заснування (1746) міста Вилкове Кілійського району (спочатку називалося Липованське).
- ❖ **265** років від часу заснування (1756) с. Берізки Балтського району.
- ❖ **260** років від часу заснування (1761) с. Будеї Кодимського району.
- ❖ **260** років від часу заснування (1761) с. Ясинове-Друге Любашівського району.
- ❖ **235** років від часу заснування (1786) с. Троїцьке Любашівського району

- ❖ **230** років від часу заснування (1791) с. Бобрік-Другий Любашівського району.
- ❖ **230** років від часу заснування (1791) с. Долинське Ренійського району.
- ❖ **230** років від часу заснування (1791) смт Красні Окни (до 1919 р. та з 2016 р. – Окни).
- ❖ **230** років від часу заснування (1791) с. Троїцьке Біляївського району.
- ❖ **225** років тому (1796) в Одесі засновано товарну біржу.
- ❖ **220** років від часу заснування (1801) с. Велика Балка Біляївського району
- ❖ **215** років (1806) від часу відкриття купцем Іваном Семеновичем Новіковим канатного заводу (нині Приватне акціонерне товариство «Виробниче об'єднання «Стальканат-Сілур»).
- ❖ **215** років від часу виникнення (1806) в Біляївському районі першого німецького поселення Фройденталь, що в перекладі означає Долина Радості (нині с. Мирне).
- ❖ **215** років від часу заснування (1806) с. Кам'янка Біляївського району.
- ❖ **215** років від часу заснування (1806) с. Карлсталь (нині с. Широка Балка) Біляївського району.
- ❖ **215** років тому (1806) засновано Мильний завод Д. Кунерта в Одесі.
- ❖ **210** років від часу заснування (1811) с. Велика Василівка Любашівського району.
- ❖ **210** років від часу заснування (1811) с. Каракурт (с. Жовтнєве з 1944 р.) Болградського району (єдине албанське село в районі).
- ❖ **210** років від часу заснування (1811) с. Курчи (с. Виноградівка з 1945 р.) Болградського району.
- ❖ **210** років тому (1811) була встановлена перша новорічна ялинка в Одесі для дочки княгині Марії Антонівни Нарішкіної – Софійки.
- ❖ **205** років від часу заснування (1816) міста Арциз.
- ❖ **205** років (1816) від часу заснування Ренійського порту.

- ❖ **200** років від часу заснування (1821) м. Болград.
- ❖ **200** років від часу заснування (1821) с. Дмитрівка Болградського району.
- ❖ **200** років від часу відкриття (1821) церкви на ім'я святого Георгія Побідоносця в с. Виноградне Болградського району.
- ❖ **200** років від часу заснування (1821) в Одесі гідрометеорологічної станції.
- ❖ **200** років тому (1821) вийшов «Новоросійський календар» російською та французькою мовами.
- ❖ **190** років тому (1831) вийшов перший літературно-художній «Одеський альманах на 1831 рік».
- ❖ **190** років тому (1831) побудована церква Нерукотворного образу в с. Демидове Березівського району.
- ❖ **185** років (1836) від часу назви «Преображенська вулиця», до того це була вулиця «Серединна» в м. Одесі.
- ❖ **185** років від часу спорудження (1836) Сабанєєвого мосту.
- ❖ **185** років від часу заснування (1836) с. Софіївка Білгород-Дністровського району.
- ❖ **185** років тому (1836) зведена Свято-Дмитрівська церква, реставрована у 2003-2004 рр. дякуючи уродженцю села Криничне Болградського району І. Плачкову.
- ❖ **180** років від часу закінчення (1841) будівництва Потьомкінських сходів (1834-1841).
- ❖ **175** років тому (1841) на острові Фідонісі (Зміїний) побувала перша наукова експедиція Одеського товариства історії і старожитностей.
- ❖ **175** років від часу відкриття (1846) першого поштового відділення в Одесі.
- ❖ **175** років тому (1846) побудований Петро-Павловський храм в с. Василівка.
- ❖ **165** років від часу створення (1856) пробкового заводу Арпса в м. Одесі.
- ❖ **165** років від часу створення (1856) товариства пароплавства і торгівлі (РОПИТ).

- ❖ **160** років від часу відкриття (1861) першої школи (нині Троїцька ЗОШ I-III ступенів) в с. Троїцьке Біляївського району.
- ❖ **160** років від часу заснування (1861) с. Болгарійка (з 1918 р. с. Залізничне) Болградського району.
- ❖ **160** років від часу заснування (1861) с. Демидівка Любашівського району.
- ❖ **160** років від часу появи (1861) першої маслоробні в Одесі.
- ❖ **160** років тому (1861) на робочій окраїні Одеси, так званій Бугаївці, з'явилася невеличка броварня, на базі якої з часом було створено одне з надвеликих харчових підприємств України – Одеський комбінат харчових концентратів, сьогодні ВАТ «Одесхарчокомбінат».
- ❖ **160** років тому (1861) під час об'єднання трьох хуторів засновано село Калчева Болградського району.
- ❖ **155** років від часу заснування (1866) с. Красна Коса Білгород-Дністровського району.
- ❖ **155** років від часу створення (1866) Музею витончених мистецтв Новоросійського університету (1866-1923).
- ❖ **155** років від часу створення (1866) залізничної станції в с. Вигода Біляївського району.
- ❖ **155** років тому (1866) побудована церква святого Георгія Побідоносця в с. Оріхівка Болградського району.
- ❖ **155** років тому (1866) у смт Великомихайлівка була збудована дерев'яна церква Іоанна Богослова. У 1892 р. побудована кам'яна церква з куполом і дзвонами.
- ❖ **150** років від часу відкриття (1871) в Одесі астрономічної обсерваторії.
- ❖ **150** років від часу заснування (1871) Залізничного училища на товарній станції.
- ❖ **150** років тому (1871) на базі Товариства інженерів і архітекторів з'явилося Одеське відділення російського технічного товариства.
- ❖ **140** років тому (1881) видані сімнадцять номерів одеського щотижневика «Пчёлка».

- ❖ **140** років тому (1881) висаджено більш 3000 дерев на вулицях Одеси.
- ❖ **130** років від часу заснування (1891) с. Олександрівка Любашівського району.
- ❖ **125** років від часу заснування (1896) с. Степанівка Любашівського району.
- ❖ **125** років від часу спорудження (1896) в с. Новопетрівка Великомихайлівського району храму святої Преподобної Мучениці Анастасії Римлянки.
- ❖ **125** років тому (1896) заснований завод землеробських машин В. Г. Гена в м. Одесі
- ❖ **125** років тому (1896) заснований Одеський цукрово-рафінадний завод.
- ❖ **120** років тому (1901) у м. Роздільна збудована церква.
- ❖ **115** років тому (1906) вийшов в Одесі перший номер української газети «Народна правда». Друкувалась в друкарні Південноукраїнського товариства друкарської справи.
- ❖ **100** років від часу заснування (1921) с. Тростянець Великомихайлівського району.
- ❖ **100** років тому (1921) заснований Одеський медичний інститут ім. М.І. Пирогова (нині Одеський національний медичний університет).
- ❖ **100** років тому (1921) відкрився перший дитячий садок «Будинок дитини» в с. Долинське Ананьївського району.
- ❖ **95** років від часу відкриття (1926) лікарні у с. Яськи Біляївського району.
- ❖ **95** років від часу відкриття (1926) семирічної школи (у 1939 р. реорганізована в середню) в с. Коханівка Ананьївського району.
- ❖ **95** років від часу створення (1926) парку ім. Г.І. Котовського, розташованого в районі Пересипу упритул до пляжу «Лузанівка».
- ❖ **95** років тому (1926) засновано перший в Україні науково-дослідницький інститут фізики при Одеському університеті.

- ❖ **90** років від часу відкриття (1931) Українського науково-дослідницького інституту виноградарства та виноробства ім. В.Є. Таїрова, який був створений на базі Виробничої станції російських виноградарів і виноробів (нині Національний науковий центр "Інститут виноградарства і виноробства імені В.Є. Таїрова").
- ❖ **90** років тому (1931) заснований Одеський кредитно-економічний інститут (нині Одеський національний економічний університет).
- ❖ **85** років від часу відкриття (1936) школи № 1 у с. Точилове Ананьївського району.
- ❖ **85** років тому (1936) відкрито міський Палац піонерів (нині Міський палац дитячої та юнацької творчості).
- ❖ **85** років від часу заснування (1936) Зеленого театру в центральному парку культури та відпочинку ім. Т.Г. Шевченка.
- ❖ **80** років від часу заснування (1941) колгоспу в с. Василівка Болградського району.
- ❖ **75** років від часу відкриття (1946) школи у с. Селиванівка Ананьївського району.
- ❖ **75** років від часу заснування (1946) радгоспу ім. О. Суворова, сьогодні – Державне підприємство «Дослідне господарство ім. О.В. Суворова» в с. Оксамитне Болградського району.
- ❖ **75** років від часу створення (1946) першого колгоспу у с. Нові Трояни Болградського району.
- ❖ **75** років тому (1946) відкрита районна бібліотека для дорослих і районна дитяча бібліотека у м. Болград.
- ❖ **75** років тому (1946) у перший рейс з Одеси вийшла китобійна флотилія «Слава».
- ❖ **70** років від створення (1951) Одеського бюро екскурсій та подорожей.
- ❖ **70** років від часу відкриття (1951) бібліотеки у с. Голиця Болградського району.
- ❖ **70** років від часу відкриття (1951) сільської бібліотеки у с. Мирному Біляївського району

- ❖ **70** років від часу відкриття (1951) сільської бібліотеки у с. Табаки Болградського району.
- ❖ **70** років від часу заснування (1951) сільської бібліотеки у с. Залізничне Болградського району.
- ❖ **70** років тому (1951) встановлено пам'ятник на кладовищі загиблим льотчикам 67-го Авіаційного полку с. Залізничне Болградського району.
- ❖ **65** років від часу відкриття (1956) Будинку культури в с. Байтали Ананьївського району.
- ❖ **65** років від часу відкриття (1956) перукарської і швейної майстерень у с. Криничне Болградського району.
- ❖ **65** років від часу заснування (1956) сільської бібліотеки у с. Оріхівка Болградського району.
- ❖ **65** років тому (1956) Ізмаїльська область ввійшла до складу Одеської області.
- ❖ **65** років тому (1956) побудована лікарня у с. Гандрабури Ананьївського району.
- ❖ **65** років тому (1956) почали виходити маркувальні листівки з видами міста Одеси.
- ❖ **60** років від часу відкриття (1961) дитячої бібліотеки у с. Городне Болградського району.
- ❖ **60** років від часу відкриття (1961) школи в с. Новоолександрівка Ананьївського району.
- ❖ **60** років від часу збудування (1961) Свято-Покровської церкви у с. Залізничне Болградського району.
- ❖ **60** років тому (1961) в Одесі відкрито першу туристичну базу ім. Героя Радянського Союзу В.О. Молодцова-Бадаєва.
- ❖ **60** років тому (1961) відкритий Одеський планетарій.
- ❖ **55** років від часу відкриття (1966) дитячої бібліотеки у с. Василівка Болградського району.

- ❖ 55 років від часу відкриття (1966) консервного заводу у м. Ананьєві.
- ❖ 55 років від часу створення (1966) Будинку культури у с. Долинське Ренійського району.
- ❖ 55 років від часу створення (1966) поліклініки порту Рені.
- ❖ 55 років від часу створення (1966) Музею партизанської слави в Одесі.
- ❖ 55 років тому (1966) в Одесі засновано Товариство охорони пам'ятників історії і культури.
- ❖ 55 років тому (1966) у сквері на вул. Преображенській встановлений бронзовий бюст двічі Героя Радянського Союзу, Маршала Родіона Яковича Маліновського. Народився в Одесі. Скульптор Є. В. Вучетич.
- ❖ 50 років від часу відкриття (1971) міської бібліотеки у м. Рені.
- ❖ 50 років від часу заснування (1971) дендрарію у с. Червоноармійське (з 2016 р. с. Кубей) Болградського району.
- ❖ 50 років від часу створення (1971) Будинку культури у с. Криничне Болградського району.
- ❖ 50 років тому (1971) і Одесі заснована спеціалізована дитячо-юнацька спортивна школа олімпійського резерву. Ініціатор створення школи К. А. Полонець.
- ❖ 50 років тому (1971) заснований Білгород-Дністровський морський порт.
- ❖ 45 років тому (1976) розпочато будівництво паромної переправи Іллічівськ (з 17 лютого 2016 р. Чорноморськ) – Варна.
- ❖ 40 років від часу відкриття (1981) Будинку культури у с. Калчево Болградського району.
- ❖ 40 років від часу відкриття (1981) нової будівлі Одеського театру музичної комедії ім. М. Водяного.
- ❖ 35 років від часу відкриття (1986) дитячого садка «Сонечко» у с. Василівка Болградського району.
- ❖ 35 років від часу відкриття (1986) дитячого садка у с. Калчево Болградського району.

- ❖ **35** років від часу заснування (1986) ансамблю бального танцю «Натхнення» (керівник В. В. Алавацька) у с. Залізничне Болградського району.
- ❖ **35** років від часу створення (1986) клубу любителів музики «Фольклор» у с. Нові Трояни Болградського району.
- ❖ **35** років від часу створення (1986) самодіяльного фольклорного ансамблю (у 1990 р. присвоєно звання «Народний») с. Виноградне Болградського району.
- ❖ **30** років від часу відкриття (1991) бібліотеки у с. Нові Трояни Болградського району.
- ❖ **30** років від часу заснування (1991) албанської громади «Рилиндия» у с. Жовтневе (з 2016 р. с. Каракурт) Болградського району.
- ❖ **30** років від часу заснування (1991) в Одесі першої української гімназії (на базі школи № 42).
- ❖ **25** років від часу створення (1996) компанії «Харчовик» з виробництва вина у м. Болград.
- ❖ **25** років тому (1996) створено Благодійний єврейський центр «Гмілус Хесед».
- ❖ **25** років тому (1996) уперше вийшло в ефір муніципальне телебачення у м. Рені.
- ❖ **20** років від часу відкриття (2001) музею М.М. Коцюбинського у м. Рені.
- ❖ **20** років від часу побудування (2001) спорткомплексу з 5-ма залами, найбільшому в Болградському районі, у с. Нові Трояни.
- ❖ **20** років від часу створення (2001) гербу м. Болград.
- ❖ **15** років тому засновано (2006) підприємство ТОВ «Винхол-Оксамитне» у с. Оксамитне Болградського району, яке виготовляє високоякісні виноматеріали з винограду.
- ❖ **10** років тому (2011) об'явлено заповідну зону у с. Селиванівка Ананьївського району.

ПОКАЖЧИК ІМЕН

- Аганін М.А. 24
Алавацька В.В. 39
Алексєєв М.П. 15
Алексєєв О.К. 10
Андрієвський Е.С. 20
Андросов М.І. 28
Арпс 33
Асєєв І.М. 9
- Баришева Н.З.** 18
Батров О.М. 28
Белина-Бжозовський, Зенон
Ісідор Антоній 30
Белінський В.Г. 17
Белостоцький А.Ю. 17
Беркас М.А. 21
Бернардацці О.О. 9
Бершадський В.А. 9
Белкін Л.Б. 31
Білостоцький А.Ю. 22
Божій М.М. 22
Бориневич-Бабайцева З.А. 16
Боффо Ф.К. 30
Бровченко В.Я. 14
Буковецький Є.Й. 28
Булгаков М.О. 13
Бурбак М.І. 12
Бучма А.М. 9
- Василевська Л.О.** (Дніпрова Чайка) 26
Ведуга П.П. 17
Вольфович С.І. 25
Воробйов В.П. 18
Вороний М.К. 28
Вучетич Є.В. 38
- Ганзен О.В. 7
Ген В.Г. 35
Гетьман В.П. 15
Гефт М.А. 13
Гешеле Е.Е. 5
Гізбург Л.Н. 6
Гігельс Е.Г. 24
Гончар А.П. 26
Горький, Максим (Олексій Пешков) 31
- Григор'єв В.В. 10
Гришко М.С. 8
Грушевський М.С. 23
Гудович І.В. 30
- Де-Метц Г.Г. 14
Дерибас О.М. 29
Дзюба В.І. 21
Добролюбов М.А. 18
Довгань Л.М. 15
Довженко О.П. 31
Друкер І.Х. 27
- Єфімов М.Н.** 26
- Заболотний Д.К. 29
Зелінський М.Д. 7
Знакоков Ю.В. 7
- Іздебський В.О.** 28
Інзов І.М. 24
- Каменський Ф.М.** 24
Кандинський В.В. 28
Кармен Л.Й. 30
Кармен Р.Л. 27
Кірсанов С.І. 22
Князев Є. 21
Кобле Х.О. 30
Коцебу П.Є. 20
Красотов О.О. 13
Кропивницький М.Л. 30
Кунерт Д. 32
- Ландесман С.А.** 31
Ланжерон О.Ф. 5
Литвак Б.Д. 21
Лігін В.М. 18
Лоза А.І. 6
Лур'є, Ноте 6
Луценко І.М. 5
Ляховецький Л.Д. 30
- Мавроді І.В.** 19
Максутов Д.Д. 11

Маліновський Р.Я. 38
Маразлі Г.Г. 8, 19, 21
Мартиновський В.С. 14
Мацієвський А.Ю. 13
Мочутківський О.О. 27
Мойхер-Сфорім, Менделе (Шолом Яків Бройде) 5
Молодцов (Бадаєв) В.О. 15
Мочульський В.М. 20
Мурзакевич М.Н. 12
Мучник Л.Й. 28

Наришкіна М.А. 32
Нечипоренко О.О. 31
Неверов І.М. 16
Новіков І.С. 32

Онїлова Н.А. 11
Островська Н.К. 16

Павличенко Л.М. 17
Петров І.Ю. 23
Пігров К.К. 26
Плачков І. 33
Полонець К.А. 38
Попруженко М.Г. 18
Потьомкін О.М. 9
Прендель Р.О. 7
Пресич М.О. 19
Пушкін О.С. 30

Равицький І.М. 26
Раковський М.Ю. 12
Рибак А. 8
Рихлецький В.М. 5
Рішельє, де Арман Емманюель дю Плессі 23
Рубенчик Л.Й. 10

Салік О.Я. 26
Сегаль Ф. 10
Синицький В.М. 20
Скарга Ю.Б. 18
Скліфосовський М.В. 14
Скородинська-Філатова В.В. 31
Славін Л.І. 25
Столярський П.С. 27
Стражеско М.Д. 29
Стриженюк С.С. 9
Супрун О.О. 17
Сушинський Б.І. 11

Тичина П.Г. 6
Тичинський Т.А. 31
Токарев О.П. 7
Толстой, граф 21
Топуз Г.В. 17, 22

Українка, Леся (Лариса Петрівна Косач) 8
Умов М.О. 7
Уточкін С.І. 17

Філатов К.В. 25
Фліт Б. 10
Франко І.Я. 20

Черняховський І.Д. 16

Швендер О.О. 15
Шейнс О.Е. 15
Шилов М.І. 15
Школьник О.Л. 22

Щербина М.Ф. 27

ЗМІСТ

СІЧЕНЬ	5
ЛЮТИЙ	7
БЕРЕЗЕНЬ	9
КВІТЕНЬ	10
ТРАВЕНЬ	12
ЧЕРВЕНЬ.....	14
ЛИПЕНЬ	17
СЕРПЕНЬ	19
ВЕРЕСЕНЬ	20
ЖОВТЕНЬ	24
ЛИСТОПАД.....	26
ГРУДЕНЬ	27
У 2021 РОЦІ ВИПОВНЮЄТЬСЯ:	30
У 2021 РОЦІ ВІДЗНАЧАЄТЬСЯ:	31
ПОКАЖЧИК ІМЕН	40

2021

Січень

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
			1	2	3	
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Лютий

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

Березень

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Квітень

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Травень

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
			1	2		
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Червень

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
1	2	3	4	5	6	
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Липень

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Серпень

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Вересень

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Жовтень

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
			1	2	3	
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Листопад

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Грудень

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

